DOĞA DERNEĞİ
2023 YILI
FAALİYET RAPORU

Doğa 20. yıl

doğa okulu

YAVAŞ DÜKKAN

Doğa Derneği 2023 Yılı Faaliyet Raporu

Doğa Derneği (BirdLife Türkiye) 2023, İzmir, Türkiye

Orhanlı Mahallesi, 7102 Sokak No:1 Seferihisar, İzmir

Tel: 0850 840 60 49

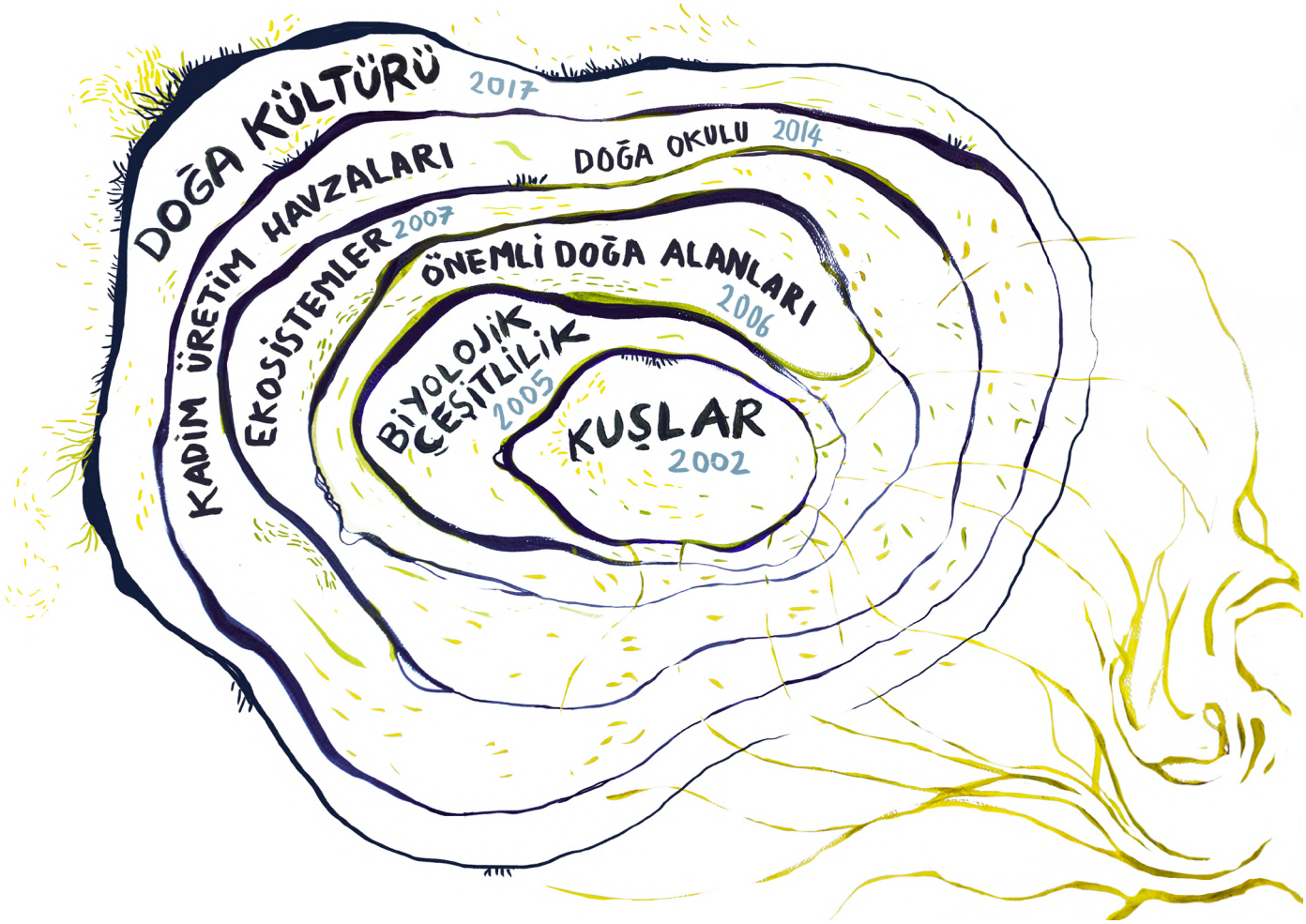
Faks: 0850 303 92 12

E-posta: doga@dogadernegi.org

Web: www.dogadernegi.org

Önerilen Kaynakça Gösterimi: Doğa. (2023). Doğa Derneği 2023 Yılı Faaliyet Raporu. Doğa Derneği. İzmir.

ISBN: 978-625-99419-3-6

Doğa Derneği Çalışmaları Ana Halkaları

BU YIL DA BİR ANADOLU DİLEĞİMİZ VAR...

2023 yılı tam olarak böyle geçmedi mi? Hep bölüşmek istedik neyimiz varsa. Hepimizi derinden etkileyen 6 Şubat depreminde, Akbelen Ormanları'ndaki, Doğanyurt Köyü'ndeki, Marmara Gölü'ndeki mücadelelerde hep umutla bir aradaydık. Deprem felaketinde bölgeye yardım ulaştırmak için seferberlik yaşandı. Paylaşma duygusunu bir kez daha hissettik. Bu konuda bir alt yapımız olmamasına rağmen gönüllülerimizle birlikte bölgede kalan veya bölgeden ayrılmak zorunda olan yaklaşık 6000 kişiye destek olmayı başardık. Yaşadığımız bu felaket, hepimize iyiliğin gücüne olan ihtiyacımızı göstermedi mi?

Seçimin ardından büyük katliamlar tekrar başladı. Muğla'nın Akbelen Ormanları'nda Limak Holding ve YK Enerji'nin başlattığı kıyımlar, Türkiye'nin doğa koruma tarihine kara bir leke olarak yazıldı. Hepimiz Akbelen için oradaydık. Akbelen'de olmayan tek şey ise hukuktu! Hiçbir koşulda adalet sağlanamadı. Doğanın haklarını savunmak için bu yıl da çalışmalarımızı sürdürdük. İklim Adaleti, bu yıl en çok duyduğumuz kavram oldu. Bu konuda çalışan uzmanlarla dört seminer düzenledik. İklim değişikliğinin etkilerine karşı pek çok yaşam tehdit altında ve eşit koşullarda değil. Bu eşitsizliğin yaratacağı adalet arayışına karşı hazır olmalıyız. Bu konuya ilgili 155 hukukçu ile İklim Adaleti Ağı kuruldu. Hukuk ve Doğa Okulu'nun üçüncüsü gerçekleşti. Böylece hukukçu ağımız 129 kişiye ulaştı. Bu yıl kazandığımız en önemli dava sonucunda, sulak alanları tarımsal organize sanayi bölgelerine dönüştürecek yönetmelik değişikliğini engelledik. Kuşlar üzerinde ciddi bir tehdit olan elektrik çarpmasını önlemek için bu yıl Mersin'de 100 elektrik direğini daha izole ettirdik. Toplam 348 direkle 40 km'lik bir hattın izolasyonu tamamlandı. Leylek, akbaba, kartal gibi kuşların göç yolculuğu artık daha güvenli.

Doğa Sohbetleri programımız Açık Radyo'da başladı. Farklı uzmanların konuk olduğu programımızı iki hafta da bir, çarşamba günleri saat 14.00'da canlı olarak veya Açık Radyo arşivinden dinleyebilirsiniz. 2023'ün önemli gelişmelerinden biri de Anadolu'nun zeytincilik kültürünün UNESCO Somut Olmayan Kültürel Miras Listesi'ne girmesi oldu. İklim değişikliğinin etkilerini en çok yaşayan ağaçlardan biri de zeytin oldu, pek çok bölgede zeytin meyve veremedi. Bu bize gıda ve su krizinin yaklaştığını mı haber veriyor? Her ne olursa olsun Anadolu çok güçlü. Yeter ki, Anadolu'nun doğasının ve kültürünün öğrettiklerini sürdürelim.

20.Türkiye Kuş Konferansı'nı Flamingo Festivali ile birleştirdik. İzmir'in Gediz Deltası'nda yüzü aşkın katılımcı ile gerçekleştirdik. Gediz Deltası'ndaki kapsamlı araştırmalarımızın ardından restorasyon çalışmalarımız başladı.

17 yıl aradan sonra Türkiye'nin Önemli Doğa Alanları envanterini uzmanlar ve akademisyenlerle birlikte güncelliyoruz.

Nesli tehlikede olan, Türkiye'ye özgü olan, çok dar bir alanda yayılış gösteren türlerin ve onların yaşadığı alanların güncel durumunu belirliyoruz.

Yıl boyunca farklı konularda rehberler, bilimsel makaleler, raporlar hazırladık ve web sitemizden herkesin kullanımına açık şekilde paylaştık. Bunlardan biri de 20 yıllık doğa savunuculuğu deneyimimizi özetlediğimiz 'Doğayı Savunanlar için Savunuculuk Rehberi'.

2023 yılında zamanın bükülebildiğine hepimiz şahit olduk. Yaşadığımız deprem gibi felaketlerle günler, saatler, dakikalar yavaşladı. Doğa ve kültür konusunda önemli çalışmalar yapan Önder CIRIK depremde kaybettiklerimiz arasındaydı. Türkiye'de doğa korumanın duayeni olarak kabul edilen Onursal Üyemiz Tansu GÜRPINAR'ı da geçirdiği rahatsızlıklar sonucunda kaybettik. Dünyada süren savaşlara, soykırımlara uzaktan bakmanın üzüntüsü aldığımız her nefese sinmiş durumda.
Doğanın izinden gideceğimiz yeni bir yıl diliyoruz.

Doğa Derneği Onursal Üyesi Tansu Gürpınar.

Doğa Derneği Ekip Fotosu, Meke Gölü.

KUŞLAR

Kurulduğumuz günden bu yana odağımızda olan kuşlar programımız, nesli tehlike altındaki kuş türlerinin ve habitatlarının araştırılması, korunması ve farkındalık oluşturulmasını içeriyor. Odağımızda olan türlerin yaşamını desteklemek için gerçekleştirdiğimiz çalışmalarımız aktif bir şekilde devam ediyor.

KÜÇÜK AKBABA (*Neophron percnopterus*)

Küçük Akbaba. *Fotoğraf: Rudmer Zwerver*

Nesli küresel ölçekte tehlikede (EN) olan küçük akbabalar, Anadolu'nun farklı bölgelerinde yayılış gösteriyor. Anadolu'da yaşayan dört akbaba türünün en küçüğü olan küçük akbabalar için Türkiye Avrupa'daki en önemli küçük akbaba üreme popülasyonlarını barındırıyor. Ayrıca Balkanlar ve Doğu Avrupa'da üreyen bireyler, yılda iki kez Türkiye üzerinden göç ediyor.
2022 yılında Mersin, Adana ve Ankara'da küçük akbabaları tehdit eden 248 elektrik direğini izole ettirmiştik. Bu yıl Mersin'de türlerin göçleri esnasında tehlike oluşturan **100 elektrik direğini** daha izole ettirdik. Toplamda yaklaşık 40 km'lik tehlikeli hat güvenli hale geldi ve 348 elektrik direği izole edilmiş oldu. Böylece Türkiye'deki ilk ve en büyük izolasyon çalışması gerçekleşti.
2021 yılında belirlediğimiz Mersin'deki üreme alanlarını bu yıl kapsamlı olarak araştırdık. Bölgedeki aktif ve potansiyel yuva noktalarını belirledik, yoğun olarak kullandıkları beslenme alanlarını ortaya çıkardık. 2024 yılında bölgedeki araştırma çalışmalarımız sonucunda üreme başarısı ortaya konacak.
Türkiye'de gerçekleştirilen tüm küçük akbaba araştırmalarını bir araya getirerek hazırladığımız yayını

Akbaba Yuva Araştırması.

Uluslararası Küçük Akbaba Kongresi'nde sunduk. Özet metni Afrika Dergisi'nde yer alan çalışmanın, tam metin hali Acta Zoologica Bulgarica dergisinde **yayımlandı**. Geçmişten bu yana küçük akbaba çalışmalarımızın olduğu filmleri **Youtube kanalımızdan** izleyebilirsiniz.

Mersin İzolasyon Çalışması.

TOY (*Otis tarda*)

Toy. *Fotoğraf: Ignacio Yúfera*

Uçabilen en ağır kuş türü olan ve bozkır ekosistemi ile özdeşleşen toyların sayısı, yoğun endüstriyel tarım faaliyetleri, mera alanlarının yok edilmesi ve avcılık gibi tehditler nedeniyle hızla azalıyor. Türkiye'de 600, dünyada ise 30.000 ergin bireyin kaldığı tahmin ediliyor. Dünya Doğa Koruma Birliği (IUCN), son güncellemesinde türün tehdit kategorisini hassas (VU) statüsünden tehlikede (EN) statüsüne yükseltti. Ne yazık ki, toylar için artık daha fazla koruma çalışmasına ihtiyaç var. 2023 yılında toyların İç Anadolu'daki az bilinen yaşam alanlarını araştırdık ve bazı bölgelerde türün varlığını belirledik. 2024 yılında belirlenen alanlardaki üreme aktivitelerini tespit etmek için çalışmalarımız devam edecek.

SÜRMELİ KIZKUŞU (*Vanellus gregarius*)

Anadolu, İran-Turan, Akdeniz ve Kafkasya bitki coğrafyalarının kesişiminde bulunuyor. Bu sayede farklı özellikte yaşam alanlarına ihtiyaç duyan canlılar bir arada yaşayabiliyor. Anadolu coğrafyasının eşsiz konumunun bir göstergesi olan sürmeli kızkuşlarının nesli kritik düzeyde tehlike altında (CR). Türkiye'de sadece göç dönemlerinde görülen bu kuşlar bozkırlarda konaklıyor ve besleniyor. Her yıl göç dönemlerinde takip ettiğimiz bir tür olan sürmeli kızkuşlarını bu yıl da Şanlıurfa bozkırlarında araştırdık.

Sürmeli Kızkuşu. *Fotoğraf: Turan Çetin*

24 Eylül 2023-20 Ekim 2023 tarihleri arasında bölgede kapsamlı gözlemler gerçekleştirdik. Saha araştırmasının son günlerinde en az 200 bireylik bir sürmeli kızkuşu grubuyla karşılaştık.

Bölgenin tarım işletme sahası olması ve her yıl ürün deseninin değişmesi araştırmayı zorlaştırsa da sürmeli kızkuşlarının halen bölgeyi kullanıyor olması türün geleceği açısından önem taşıyor. Bu ürün değişiminden sadece araştırmacılar değil alanı kullanan sürmeli kızkuşları da olumsuz etkileniyor. Zorlu göç yolculuklarında her yıl bölgede yeniden uygun konaklama arayışları içerisine girerek enerji kayıpları yaşanıyor.

Urfa Bozkırları.

ADA MARTISI (*Larus audouinii*)

Ada Martısı. *Fotoğraf: Sezai Göksu*

Nesli tehlike altında bir deniz kuşu olan ada martısı, Dünya Doğa Koruma Birliği (IUCN) kriterlerine göre küresel ölçekte hassas (VU) kategoride değerlendiriliyor. Türkiye'de şu ana kadar kayıt altına alınmış 17 martı türünden biri olan ada martısı, Ege ve Akdeniz kıyılarında yıl boyu görülüyor. Bugüne kadar ada martısı üzerinde yapılan araştırmaları, güncel dağılım alanlarını, popülasyon durumunu, üzerindeki tehditleri ve uzman görüşlerini içeren **Türkçe** ve **İngilizce** bir rapor hazırladık. Yüksek yayılım yeteneğine sahip olan ve koruma çalışmaları sonucunda sayıları artan ada martıları için Türkiye önemli bir potansiyele sahip. Bu nedenle, kıyı ekosistemleri ve adaların korunması ve ada martılarına yönelik tehditlerin ortadan kaldırılması gerekiyor.

TEPELİ PELİKAN (*Pelecanus crispus*)

Tepeli pelikan, nesli tehlike altına girmeye yakın (NT) statüsünde bulunan bir su kuşu türü. Türkiye'de kayıt altına alınan üç pelikan türünün en büyüğü ve 3,10 metre kanat açıklığı var. 25 Mayıs 2023 tarihinde Güneydoğu Avrupa Bahar Dönemi Pelikan Sayımı kapsamında Türkiye'deki öncelikli tepeli pelikan alanlarındaki çalışmaları koordine ettik. Yerel uzmanların desteğiyle kritik alanlardaki sayımlar tamamlandı.

Tepeli Pelikan. *Fotoğraf: Alper Tüydeş*

Işıklı Gölü'nde 12, Acıgöl'de 25, Manyas Gölü'nde 37, Arapçiftliği Gölü'nde 9, Gediz Deltası'nda 168, Büyük Menderes Deltası'nda 150, Kocaçay Deltası ve Uluabat Gölü'nde 2 birey tepeli pelikan kayıt altına alındı.

KIŞ ORTASI SU KUŞU SAYIMLARI (KOSKS)

Her yıl Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü tarafından koordine edilen Kış Ortası Su Kuşu Sayımları, sulak alanlarda kışlayan su kuşları hakkında önemli bilgiler sunuyor. Elde edilen sonuçlar Önemli Kuş Alanları'nın (ÖKA) belirlenmesi, korunan alanların ilan edilmesi ve önerilmesi, koruma çalışmalarının önceliklendirilmesi gibi pek çok süreçte doğa korumacılara katkı sağlıyor.
4. Bölge Müdürlüğü sorumluluğunda bulunan İzmir, Aydın, Manisa ve Muğla illerinde bulunan sulak alanlardaki çalışmalara gönüllü katkı sağladık. Ocak

KOSKS-Kutlu Aktaj Barajı

ayının ikinci ve üçüncü haftasında gerçekleştirilen sayımlarda ekiplerin oluşturulması, sayım günlerinin ve saatlerinin belirlenmesi, güvenilir veriler elde edilmesi ve verilerin derlenmesi konularında destek olduk.
Veri analizi ile sayım sonuçlarını rapora dönüştürerek müdürlük ile paylaştık.

KOSKS - Güllük Körfezi.

GEDİZ DELTASI KOLONİYEL ÜREYEN KUŞLARIN SAYIMLARI

Akdeniz Martısı. *Fotoğraf: Ahmet Kaya*

Gediz Deltası binlerce canlıya yaşam kaynağı olmaya devam ediyor. Deltadaki türlerden sumru, küçük sumru, hazar sumrusu, karagagalı sumru, gümüş martı, incegagalı martı, Akdeniz martısı ile tepeli pelikan ve flamingo gibi kuş türleri koloni halinde, yani bir arada ürüyor. Mayıs ve haziran aylarında bu türlerin deltadaki üreyen nüfuslarını belirlemek için saha çalışmaları gerçekleştirdik. Bu araştırmada koloni halinde üreyen bu türlerin deltadaki yuva alanlarını ve güncel nüfus büyüklüklerini belirledik. Doğa Koruma ve Milli Parklar İzmir Şube Müdürlüğü ve İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin desteğiyle gerçekleştirdiğimiz bu çalışmalar, deltanın hassas alanlarının ve buradaki faaliyetlerin belirlenmesi için önem taşıyor. Elde edilen sonuçlar bilimsel bir yayına dönüştürülerek deltadaki değişim ortaya çıkarılacak. .

AVRUPA KUŞ GÖZLEM GÜNÜ

Her yıl düzenli olarak organize edilen Avrupa Kuş Gözlem Günü etkinlikleri bu yıl 30 Eylül 2023- 1 Ekim 2023 tarihlerinde gerçekleşti. Doğa Derneği koordinasyonunda gönüllü gruplar veya kişiler kendi belirledikleri alanda kuş gözlem faaliyeti düzenledi. Yedi şehirden sekiz farklı noktada gözlem kayıtları tutuldu ve bir rapor haline getirildi. Avrupa'nın diğer ülkelerindeki etkinliklerin sonuçlarıyla bir araya getirildi. Türkiye'de toplamda 6833 birey gözlemlendi.

SÜZÜLEREK GÖÇ EDEN KUŞLAR FESTİVALİ

Mersin süzülerek göç eden kuş türleri için önemli bir konaklama noktası. Göç dönemlerinde çok sayıda yırtıcı kuş türü ile leylek, pelikan ve turna gibi türler de geçiş yapıyor. Bu türlerin göç yollarında karşılaştığı tehditlere dikkat çekmek amacıyla, elektrik hatlarının izole edildiği alanda Süzülerek Göç Eden Kuşlar Festivali'ni gerçekleştirdik. 22 Ağustos 2023 tarihinde 60 kişinin katıldığı etkinlikte Mersin Büyükşehir Belediyesi'nin de aralarında bulunduğu çok sayıda yerel kurum ve ulusal basın yer aldı. Önümüzdeki göç dönemlerinde benzer farkındalık çalışmaları gerçekleştirmek için kurumlarla görüşmelerimiz devam edecek.

Mersin'deki Festival Ekibi.

FLAMİNGO FESTİVALİ VE 20. TÜRKİYE KUŞ KONFERANSI

20. Türkiye Kuş Konferansı'nı bu yıl İzmir Gediz Deltası'nda gerçekleştirdik. Bu yıl diğerlerinden farklı olarak Flamingo Festivali ile birleştirdiğimiz konferansa uluslararası misafirlerimizle birlikte toplam 140 kişi katılım sağladı. Halka açık festival ise büyük bir coşkuyla tamamlandı. 6 Şubat depreminde kaybettiğimiz Önder CIRIK arkadaşımızın anısına gerçekleştirdiğimiz konferansa 13 gönüllümüz destek oldu. İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin desteği ve ev sahipliğinde 15-17 Eylül 2023'de gerçekleştirilen konferansın görüntülerine **buradan** ulaşabilirsiniz.

Önder Cırık.

20. Türkiye Kuş Konferansı.

BİYOLOJİK ÇEŞİTLİLİK

Kuşların yanı sıra kritik durumda olan diğer tür gruplarına yönelik çalışmalarımızın yer aldığı biyolojik çeşitlilik programımız, özellikle tehditlere karşı mücadelelere odaklanmış durumda. Araştırma çalışmaları ve hukuki mücadele 2023'te de yoğun bir tempoyla devam etti.

İZMİR'DE MEMELİ YABAN HAYVANLARI ARAŞTIRMASI

2021 yılında başladığımız Gediz Deltası memeli yaban hayvanları çalışmamız devam ediyor. Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü'nden aldığımız izinler doğrultusunda deltaya yerleştirdiğimiz fotokapanlar, bölgedeki yaban hayvanları ve onların alan kullanımları hakkında bilgi veriyor. Çakal, yaban domuzu, tilki, porsuk, yaban tavşanı gibi memeli yaban hayvanları Gediz Deltası içerisinde bir arada yaşamaya devam ediyor. **Youtube hesabımız** bu türlerin bazılarının yer aldığı videomuza ulaşabilirsiniz.

Yaşam alanları hızla yok edilen yaban hayvanları avcılık, zehirlenme ve kaçakçılık gibi yaban hayatı suçlarıyla da baskı altında. Yaban hayatı suçu, koruma yasalarının aksine yaban hayvanlarına ve bitkilere karşı tehdit oluşturan faaliyetlerden oluşuyor.
Bu suçlar çoğu ülkede olduğu gibi Türkiye'de de önemli bir tehdit. Ancak coğrafyamızın büyüklüğü ve insan kaynağı eksikliği nedeniyle veriler yetersiz olup, tehdidin şiddeti sadece tahminlere dayanıyor. Doğrudan ya da dolaylı olarak zehirlenen, yasal ya da yasadışı olarak avlanan ve kaçırılan yaban hayvanlarının sayısı bilinmiyor. Kontroller ve denetimler ise büyük bir coğrafya olan Türkiye için yetersiz kalıyor. Akdeniz, Avrupa ve Kafkaslarda her yıl en az 25 milyon kuş yasadışı olarak öldürülüyor. Bu tehdidin Türkiye çapında şiddetinin belirlenmesi, karar vericiler tarafından önlemlerin alınması amacıyla çalışmalarımız devam ediyor. Kasım ayı içerisinde İspanyol ortağımız SEO ile birlikte 300'ü aşkın Doğa Koruma ve Milli Parklar personelinin katıldığı çevrimiçi bir çalıştay düzenledik. Bu çalıştay yaban hayatı suçları konusundaki çalışmalar için etkili bir başlangıç oldu.

Avrupa'nın Yaban Hayatı ve Yaşam Ortamlarını Koruma Sözleşmesi (Bern) sekreteryası ve Göçmen Türlerin Korunması Sözleşmesi (CMS) sekreteryası öncülüğünde hazırlanan Roma Stratejik Planı'nı Türkçe'ye çevirdik ve yeniden yayınladık. Karar vericiler, sivil toplum kuruluşları ve ilgili araştırmacılar için önem taşıyan plan, Avrupa ve Akdeniz Bölgesi'nde kuşların yasadışı olarak avlanmasını, yakalanmasını ve ticaretinin yapılmasını engellemeyi hedefliyor.

ÇOBAN AĞI İLETİŞİM MODELİ

Çoban Ağı kapsamında mevsimsel olarak rakıma bağlı göç eden çobanlardan ve diğer üyelerden gelen bilgiler kayıt altına alınıyor. Bu kayıtlar sadece küçük akbabalarla ilgili değil, turnalar, leylekler, yaban keçileri, vaşaklar gibi çok sayıdaki yaban hayvanının yaşam alanı hakkındaki bilgiler içeriyor. Bu sayede hem alanın durumunu izleyebiliyor, hem de bölgedeki tehditlere daha hızlı tanıklık ediyor, daha hızlı hareket edebiliyoruz.

SEFERİHİSAR ORHANLI KÖYÜ'NDE JEOTERMALE KARŞI 6. DAVA

İzmir'in Seferihisar ilçesine bağlı Orhanlı Köyü sakinleriyle havzadaki üretimi ve biyoçeşitliliği yok edecek Jeotermal Enerji Santrali (JES) projelerine karşı mücadelemiz sürüyor. Burada yapılmak istenen JES projelerine karşı 4 yıl içerisinde 5 hukuksal mücadele kazandık. Ancak Küçük Menderes Enerji Petrol Jeotermal Maden Elektrik Üretim Mühendislik ve İnşaat A.Ş. tarafından çok küçük değişiklikler yapılarak revize edilen proje, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'na tekrar sunuldu. Bilimsel raporlar, hukuki kazanımlar ve yöre halkının itirazlarına rağmen bakanlık, projenin ruhsatını ve Çevresel Etki Değerlendirmesi'ni (ÇED) yeniden onayladı. Bu ÇED olumlu kararına karşı 98 kişi ve 5 kurum ile birlikte 6. davamızı açtık.
Bu projeler bir Kadim Üretim Havzası olan Orhanlı Vadisi'nde binlerce yıldır kesintisiz devam eden zeytin, tarım ve hayvancılık kültürünü ve binlerce canlının yaşamını tehdit ediyor.
Şirketlerin doğayı yok eden projelerine karşı ilk gün olduğu gibi aynı kararlılıkla mücadele etmeye devam ediyoruz.

BEYPAZARI'NDA DOĞA KATLİAMINA KARŞI MÜCADELE

Ankara'nın Beypazarı ilçesi Doğanyurt Köyü'nde yapılması planlanan "Kalker Ocağı ve Kırma Eleme Tesisi" projesine karşı yıllardır köy sakinleri ve sivil toplum kuruluşları mücadele veriyor. Doğanyurt, Türkiye'deki dört akbaba, geyik, ayı gibi 28 memeli türünün ve 21 endemik bitkinin yaşam alanı.
Proje ÇED'den muaf tutulmuştu. Köylüler ve sivil toplum kurumları ile bir araya gelerek açtığımız davayı geçtiğimiz yıl kazanmıştık. Şirket proje için tekrar başvurdu ancak Ankara Büyükşehir Belediyesi Su ve Kanalizasyon İdaresi (ASKİ) yeraltı sularını etkileyeceği için olumsuz görüş verdi ve ÇED süreci sonlandırıldı. Bölgenin SİT alanı ilan edilmesi için çalışmalar sürüyor.

ÖNEMLİ DOĞA ALANLARI

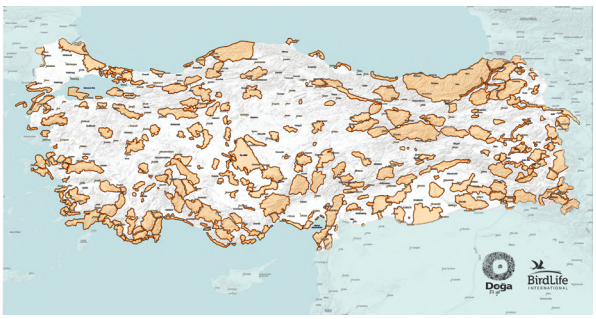
Önemli Doğa Alanları (ÖDA), türler ve yaşam alanları açısından dünyadaki en kritik yerleri tanımlıyor. Hassas ve benzersiz doğal alanları belirlemek üzere kullanılan ÖDA yaklaşımı, Doğa Derneği uzmanının da arasında bulunduğu uluslararası bir ekip tarafından 2004 yılında bilimsel literatüre girdi. Çok sayıda uzman ve akademisyenle birlikte, 2006 yılında dünya üzerindeki ilk ulusal ÖDA envanterini hazırlayan ve yayımlayan kurum olduk. Günümüzde hem Türkiye'de hem de dünyanın birçok ülkesinde bu envanterler yeni kriterlere göre güncelleniyor. 2006 yılından bugüne ÖDA'lar üzerinde araştırma ve koruma çalışmaları gerçekleştiriyoruz.

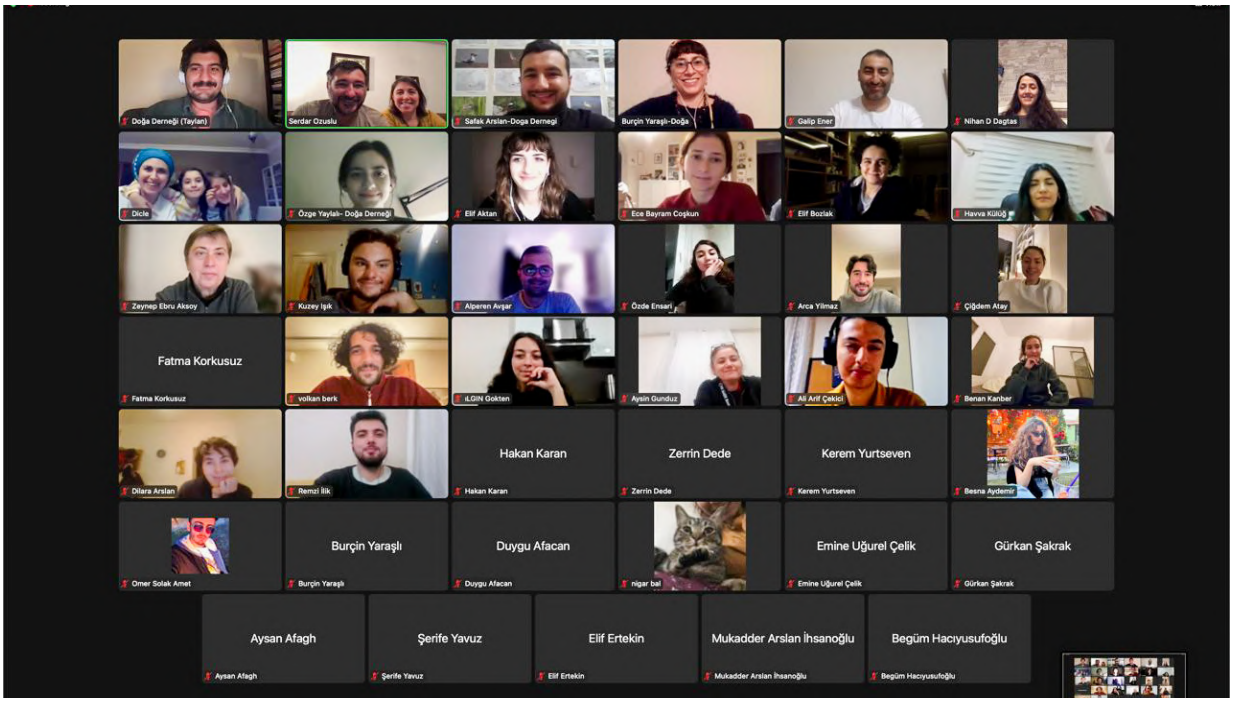
TÜRKİYE'NİN ÖNEMLİ DOĞA ALANLARI GÜNCELLENİYOR

Uluslararası öneme sahip olan "Türkiye'nin Önemli Doğa Alanları" 17 yıl sonra yeni kriterlerle ve 9 canlı grubu (Bitkiler, yumuşakçalar, kızböcekleri, kelebekler, iç su balıkları, amfibi ve sürüngenler, memeliler ve kuşlar) üzerinden güncelleniyor. 12 akademisyen ve uzmanın yer aldığı koordinasyon ekibinin çalışmaları 2024 yılı sonunda tamamlanacak.

Bu sürede çalışmaya daha fazla uzman ve gönüllü eklenecek. Bu çalışma sonucunda, Türkiye'nin biyolojik çeşitliliğinin ve habitatlarının güncel durumu ortaya konacak, korunması gerekli doğal alanların listesi ve tehditler güncellenmiş olacak. Güncelleme ile ilgili ayrıntılı bilgiye **web sitemiz** üzerinden ulaşabilirsiniz.

Güncellemeye destek olmak için 99 gönüllü başvurusu aldık. Gönüllüler, seçtikleri bölgedeki tehditlerin ve koruma çalışmalarının tespiti gibi konularda güncellemelere destek olacak. Bir ÖDA'nın mevcut durumu hakkında bilgi sahibiyseniz veya herhangi bir ÖDA/Tür fotoğrafı paylaşmak isterseniz gonullu@dogadernegi.org adresinden bizlere iletişime

ÖDA Gönüllü Buluşması.

GEDİZ DELTASI ÖNEMLİ DOĞA ALANI

Gediz Deltası'nda 2022 yılında gerçekleştirdiğimiz kapsamlı kuş ve memeli yaban hayvanları araştırma çalışmalarımızın **raporunu** hazırladık. Aynı zamanda deltanın her bir noktasında üreyen kuşları tespit ettiğimiz çalışma OSME Sandgrouse bilimsel dergisinde yayımlanmak için kabul aldı. Elde ettiğimiz bulguları yerel paydaşlarla bir araya geldiğimiz buluşmalarda paylaştık. Bu buluşmalarda yereldeki balıkçılar, muhtarlar, çiftçiler, kooperatif ve STK üyeleri görüşlerini ve hedeflerini aktardı. Gerçekleştirilen buluşmalara karar vericilerinin temsilcileri ile birlikte 100'den fazla kişi katılım sağladı.

Gediz Deltası Sivil Toplum Buluşması. *10.03.23*

Delta içerisinde yer alan 5 okulun ortaokul öğrencilerine delta hakkında bilgiler aktardık. Sınıf ortamında görsel sunumlar, ardından okulların bahçesinden kuş gözlem faaliyetleri gerçekleştirdik. İzmir Büyükşehir Belediyesi ile Millî Eğitim Bakanlığı'ndan alınan izinler kapsamında gerçekleşen bu aktivitelere toplamda 521 öğrenci ve 22 öğretmen dahil oldu. Bu faaliyetlerle çocukların ve eğitimcilerin farkındalığının artması amacıyla deltanın sahiplenilmesi, izlenmesi ve tehditlere karşı yeni nesil tarafından savunulması hedeflendi. Gediz Deltası'nın tanıtılması amacıyla 4 farklı günde ücretsiz Gediz Deltası Kuş Gözlem Yürüyüşü düzenledik.

Okul Eğitimi

Bu gezilere toplamda 150'yi aşkın kişi katılım gösterdi. Deltadaki yaşamı anlatan **Gediz Deltası Filmi** ve **kitapçığı** hazırladık.

RESTORASYON ÇALIŞMALARI BAŞLADI

Gediz Deltası'ndaki kapsamlı araştırmalarımızın ardından deltadaki biyoçeşitliliği artırmak ve tehditleri en aza indirmek amacıyla gerekli restorasyon faaliyetlerini ortaya koyduk. Belirlenen faaliyetleri gerçekleştirmek amacıyla, 51 ortaklı bir Avrupa Birliği Projesi'yle çalışmalarımız başladı. Proje, farklı ülke ve kıtalardaki bölgelerin ve toplulukların bireysel çabalarını verimli bir şekilde birleştirerek, bölgede iklim direnci oluşturmak için bir çerçeve sunmayı amaçlıyor. Bu amaç doğrultusunda Akdeniz biyocoğrafik bölgesinde biri Gediz Deltası olmak üzere 9 pilot alan seçildi.

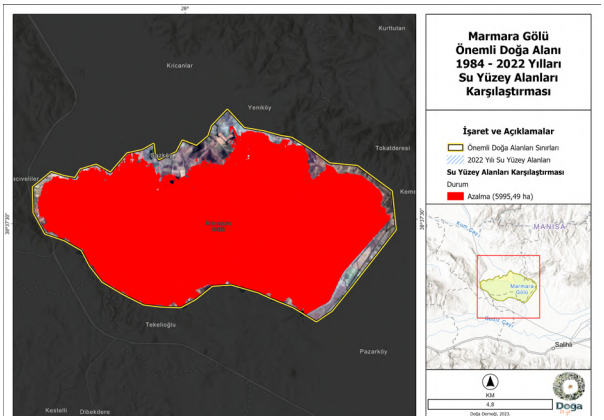
Çalışmaların ayrıntılarına **web sitemizden** ulaşabilirsiniz.

Restorasyon Proje Ekibi.

MARMARA GÖLÜ İÇİN MÜCADELEMİZ SÜRÜYOR

2022 yılında tamamen kurutulan Marmara Gölü Sulak Alanı'nın restore edilmesi ve yeniden canlılara yaşam alanı olması için çalışmalarımız devam ediyor. Manisa il sınırları içerisinde yer alan Marmara Gölü, tarım ve su politikalarındaki yanlış planlama ve uygulamalar sebebiyle kurutuldu. İlgili kişiler, kooperatifler ve STK'larla birlikte Marmara Gölü'nde gerçekleştirilen yıkıma karşı davalar açtık. Marmara Gölü'nde son yıllarda gerçekleşen faaliyetlerin ayrıntısına **buradaki link** üzerinde ulaşabilirsiniz. Açtığımız davalar sürüyor. İklim değişikliğinden öncelikle etkilenecek bölgelerden olan Akdeniz Havzası'ndaki Marmara Gölü zaten risk altındayken bunun üzerine yanlış su kullanımının ve tarım uygulamalarının önüne acilen geçilmesi gerekiyor.

Kurutulmuş Marmara Gölü. *Fotoğraf: Berkay Tunalı*

EKOSİSTEMLER

Ekosistemler farklı yaşam alanlarını bir araya getiren, tüm varlıklar için hayati önem taşıyan alanlar. Çalışma halkalarımızın dördüncüsü olan ekosistem çalışmalarımızın odağını en büyük yok oluşu yaşayan sulak alanlar oluşturuyor. Türkiye'nin yanlış su, tarım ve maden politikaları nedeniyle pek çok sulak alan ve tatlı su döngüsü yok oluyor.

SULAK ALANLAR İÇİN OLUMLU KARAR

Bu yılın sonlarına doğru uzun süredir haber beklediğimiz bir davadan sulak alanların lehine bir karar çıktı. 23 Ekim 2019'da resmî gazete yayınlanan Sulak Alanların Korunması Yönetmeliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin 10. maddesi, sulak alanlarda tarımsal üretim temelli organize sanayi bölgelerine izin verilmesinin önünü açıyordu. WWF-Türkiye ve Doğa

Araştırmaları Derneği'yle birlikte bu değişikliğe karşı açtığımız davayı Danıştay 6. Dairesi reddetmişti. Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu'na temyiz başvurusunda bulunduk, çabamız sonuç verdi ve ret kararı bozuldu. Kurul "dava konusu düzenlemenin iptaline karar verilmesi gerekirken davanın reddi yolunda verilen Daire kararında hukuki isabet bulunmamaktadır" diyerek Danıştay'ın söz konusu yönetmelik değişikliğinin iptal edilmesi yönünde karar almasına hükmetti.

TÜRKİYE'NİN SULAK ALANLARINDAKİ KAYIPLAR ORTAYA KONUYOR

Önemli Doğa Alanı içerisinde yer alan sulak alanlardaki değişimi belirlemek için bir çalışma başlattık. 171 Önemli Doğa Alanı sınırı içerisinde, 1984 yılı ve 2022 yılı yaz mevsiminde su yüzey alanlarını karşılaştırdık.

Bu amaçla her iki yıl için ayrı ayrı olmak üzere 8.489.255,43 hektarlık bir alanda su yüzey alanlarını tespit ettik ve iki yıl arasındaki farkı hesapladık. Bu tespit ve karşılaştırmayı LANDSAT uydu görüntüleri aracılığı ile uzaktan algılama ve CBS yöntemleri kullanılarak tamamladık. Çalışmada elde edilen sonuçlara göre Burdur Gölü su yüzey alanının yüzde 40'ından fazlasını, Acıgöl ve Eber Gölü yüzde 80'inden fazlasını kaybettiği ortaya çıktı. Çalışmanın tamamı 2024 yılında yayımlanacak

İZMİR VE LÜBLİYANA KURAKLIK VE SULAK ALANLAR İÇİN BİR ARADA

İzmir Büyükşehir Belediyesi, Köy-Koop İzmir Birliği, DOPPS/BirdLife Slovenya, Lübliyana Belediyesi ve Lübliyana Kentsel Bölge Kalkınma Ajansı ile birlikte kuraklığa karşı önlemler geliştirmek ve sulak alanların korunması için uluslararası bir iş birliğine başladık. Kasım ayında başlayan çalışma, İzmir ve Lübliyana kenti arasında sulak alanlar ve kuraklık konusunda diyaloğun geliştirilmesi, kapasitenin artırılması ve her iki şehir için bilgi alışverişi yoluyla ortak ve sürdürülebilir bir zemin oluşturulmasını hedefliyor. 6 ortak İzmir ve Lübliyana'da kuraklığın olumsuz etkilerine karşı adaptasyonu ve dayanıklılığı artırmak, kuraklığa karşı yerel, bölgesel ve sektör bazlı stratejiler ve gelecek projeksiyonları oluşturmak için çalışacak.

Çalışmanın ayrıntıları **web sitemizde** yer alıyor.

DOPPS/BirdLife Slovenya, Škocjan Körfezi çayırlarının ekolojik restorasyonunu gerçekleştiriyor.

KADİM ÜRETİM HAVZALARI

2014 yılında ortaya koyduğumuz Kadim Üretim Havzaları (KÜH) kavramı üzerine çalışmalarımız devam ediyor. KÜH, insanın doğada herhangi bir canlı gibi yaşayarak gıda ihtiyacını temin ettiği, doğayla uyumlu bir hayat sürdürdüğü yaşam alanları. Binlerce yıldır bu alanlarda kadim üretim yöntemleriyle devam eden üretimler, biyolojik çeşitliliği destekliyor. Bu özel yaşam alanları, çalışma halkalarımızın beşincisini oluşturuyor.

KÜH çalışmalarının Türkiye'de yaygınlaşması ve bu alanların korunması için rehber niteliğinde bir kitapçık hazırlıyoruz. 2024 yılında bu kitapçığı tamamlayarak paylaşacağız. Farklı KÜH'lerden örnekler vererek Anadolu'da bu alanların belirlenmesi, korunması ve devamlılığının sağlanması amaçlıyoruz.

House of Rene'de ve TRT 1 Radyo kanalında KÜH kavramını ve çalışmalarımızı aktardık. Ayrıca 20-21 Eylül'de İzmir'de düzenlenen uluslararası "Architecture for Mediterranean ECOLOGY" kongresinde ekoloji alanında çalışan kurum ve kişilerle bir araya geldik ve Akdeniz ölçeğinde iklim değişikliğiyle uyumlu bir üretim biçimi olan Kadim Üretim Havzaları çalışmalarımızı paylaştık.

Kadim Üretim Havzası'ndaki üreticilerden bazılarının ürünleri Yavaş Dükkan web sitemiz üzerinde satılıyor. Bu ürünlerden biri de Orhanlı Vadisi Kadim Üretim Havzası'ndaki zeytinyağları. Erkence ırkından elde edilen zeytinyağını özel kılan ise KÜH yaklaşımına uygun olarak üretilmesi. Ve bu üretim esnasında biyolojik çeşitliliği ve ekosistemi desteklemesi. Zeytinyağının üretildiği zeytin ekosisteminde, zeytinler deliceye (yabani zeytin) aşılanıyor, zirai zehirler ve kimyasal gübre kullanılmıyor. Etrafı tellerle çevrilmeyen bu zeytinlikler yaban hayvanlarının yaşam alanlarını parçalamıyor. Bu zeytinlikler çakal, yaban domuzu, tilki, kaya sansarı gibi memeli türlerinin yanı sıra üveyik, kumru, maskeli ötleğen, kızılgerdan, karatavuk gibi kuş türleri ve Osmanlı engereği, ok yılanı gibi sürüngen türleri için yaşam alanı oluşturuyor. İklim dostu kadim üretim yöntemlerinin uygulandığı zeytinliklerde toprağın büyük tarım makineleriyle sürülmemesi sayesinde birçok nadir orkide türü bu alanlarda yaşıyor. Aynı zamanda binlerce yıllık geleneksel zeytin işleme kültürü bu zeytinyağı üretimiyle birlikte devam ediyor.

Fotoğraf: Mahmut Koyaş

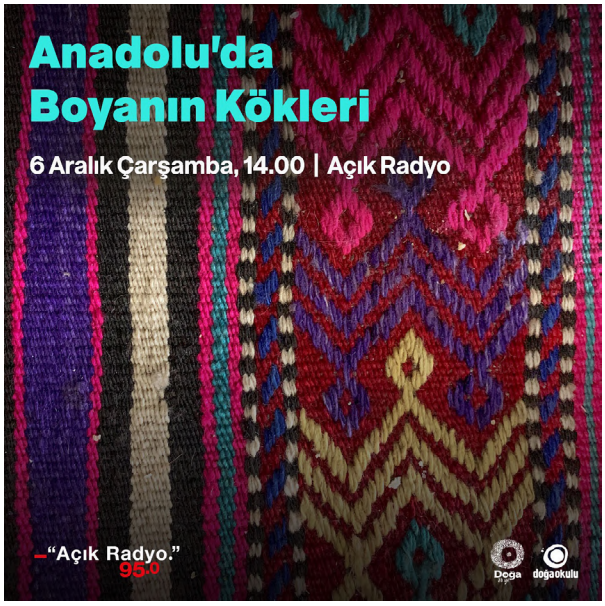
DOĞA KÜLTÜRÜ

Doğanın kültürü doğa için yapılan tüm çalışmaları, mücadeleleri ve ortaya atılan kavramları birbirine bağlıyor. 2023 yılında doğa için düzenlenen etkinlikler, insanın doğayla kurduğu ilişkileri anlamak ve anlatmak için Açık Radyo'da yaptığımız sohbetler, doğanın hakkını savunmak için verdiğimiz bütün mücadelelerde aşk, umut ve dayanışma bizim mihenk taşımız oldu.

DOĞA SOHBETLERİ AÇIK RADYO'DA

Yıl boyunca birbirinden kıymetli konuklarla birlikte doğa koruma konusunda 20 Doğa Sohbeti gerçekleştirdik. Bu sohbetlere **Açık Radyo Spotify** kanalından ve **Doğa Derneği Doğa Sohbetleri** kanalından erişim sağlayabilirsiniz.

DOĞANIN SANATLARI

2 İnci Galeri sanatçıları Doğa Derneği'ni desteklemek için 16 Aralık 2023 – 7 Ocak 2024 tarihleri arasında İzmir'de Sanat ve Tasarım Marketi açtı. Sergi, Urla Sanat Sokağı'ndaki Lebon Home'da yapıldı. Etkinlik süresince söyleşiler ve canlı atölyeler de gerçekleşti. Bu etkinlikten elde edilen gelir, Doğa Derneği'nin doğa koruma çalışmalarına aktarıldı. Bu çalışmayı baştan sona organize eden gönüllümüz Merve TAŞTABAN'a teşekkür ederiz.

2. Galeri - Doğa Derneği.

Mersin Büyükşehir Belediyesi tarafından Tarsus Şahmeran Festivali'nin bu yıl ikincisi düzenlendi. Bu festivale, Mersin'in biyoçeşitliliğini ve bu çeşitlilik üzerindeki tehditleri anlatan bir stantla katılım sağladık.

Üyesi olduğumuz Mersin Kent Konseyi'nin ev sahipliğinde "Mersin Doğası" temalı sergimiz 1 hafta boyunca açık kaldı, sergiyi gezenlere çalışmalarımız hakkında bilgiler aktardık.

DOĞA HUKUKU

Doğanın haklarını savunan hukukçuların sayılarının artması ve desteklenmesi amacıyla Seferihisar Doğa Okulu'nda Hukuk ve Doğa Okulu'nun üçüncüsünü gerçekleştirdik. Altıparmak Hukuk koordinasyonunda düzenlediğimiz okula bu yıl, doğanın haklarını savunmak için Türkiye'nin farklı bölgelerinden 26 avukat katıldı. Katılımcılarla oluşturduğumuz Hukuk ve Doğa Ağı 129 kişiye yükseldi.

Her geçen yıl daha fazla hukukçu, doğanın haklarını ihlal eden projelere karşı mücadele başlatıyor. Ayrıca hukuki mücadelenin bu boyutunu yaygınlaştırmak ve büyütmek için Türkiye'de 3 baroda eğitim çalışması gerçekleştirildi. Van, Diyarbakır ve Şanlıurfa Barolarında gerçekleştirilen bu eğitimlere 48 avukat katıldı.

Bu yıl gündemlerimizde daha aktif yer alan 'İklim Adaleti' kavramı üzerine seminerler düzenledik. Alanında uzman dört farklı konuşmacı çevrimiçi ortamda; iklim adaleti nedir? İklim değişikliği her kişiyi, grubu ve ülkeyi neden farklı düzeylerde etkiliyor? Bu konuda atılması gereken adımlar nelerdir?

İklim değişikliğinin toplumsal cinsiyet boyutuna ve gelecek nesillerin haklarına etkisi nelerdir? gibi başlıklar üzerinde anlatımlar gerçekleştirdi, soruları yanıtladı. 29-30-31 Mart ve 1 Nisan tarihlerinde 4 seri halinde gerçekleştirdiğimiz bu seminerlere 394 hukukçu katılım sağladı. Bu konuda bilgi sahibi olmak isteyen 115 hukukçuyla İklim Adaleti Ağı kuruldu. Seminerlerin kayıtlarına **Youtube** hesabımızdan ulaşabilirsiniz.

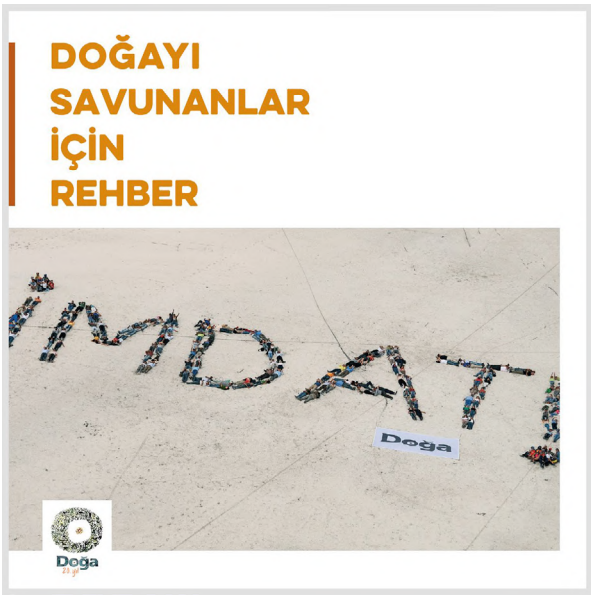

DOĞAYI SAVUNANLAR İÇİN SAVUNUCULUK REHBERİ

2023 yılında da doğayı yok eden faaliyetlere karşı açtığımız 10 dava ve 7 yasal dilekçe süreci devam ediyor. Son yıllarda artan maden, enerji ve tarım projelerindeki yanlış planlamalar sonucunda doğada geri dönülmez kayıplar yaşanıyor.

Doğanın yok edilişine karşı verilen mücadele ise her geçen gün artıyor. Doğanın haklarını savunmak için mücadele eden kişi ve kurumların deneyimlerinden yola çıkarak **"Doğayı Savunanlar için Savunuculuk Rehberi"**ni hazırladık. Hukuki mücadele ve resmi süreçler, iletişim çalışmaları ve başarılı savunuculuk örnekleri içeren rehber, savunuculukta ihtiyaç duyulan farklı dilekçe ve basın bülteni örneklerini sunuyor. Rehberde, yaşanmış olaylardan örnekler, belgeleri ve görselleriyle birlikte yer alıyor.

İFTAR İMECESİ

İzmir'deki Seferihisar Doğa Okulu'nda sürdürdüğümüz iftar imecesi, 2013 yılından beri hepimizi bir araya getirmeye devam ediyor. Doğanın öğrettiği gibi dayanışmayı, desteklemeyi, birlikte üretmeyi, neşeyi ve kederi imeceyle çoğaltıyoruz. Bu yıl da 15 Nisan 2023 tarihinde onlarca kişinin emek ve desteğiyle soframızı kurduk. İzmir Büyükşehir Belediyesi Köy Tiyatroları'ndan Yenibağarası Köy Tiyatrosu 'Tiyatroya Merhaba' oyununu sergiledi. Hayali Balaban mahlaslı Karagöz ustası Cemal Fatih Polat tarafından yazılan ve sahnelenen 'Karagöz Zeytin Koruyucusu' gölge oyunu ile doğa, sanat ve mizah iç içe geçti. Doğanın kültürüyle kurulan tüm sofralarda değişmeyen bir dileğimiz var: Artsın eksilmesin, taşsın dökülmesin.

'ANA TANRIÇA'NIN İZİNDE'

Mit, mitoloji, psikoloji, arkeoloji, Anadolu'nun kadim dişil bilgeliği ve Akdeniz kültür havzasının ürettiği Ana Tanrıça kültleriyle ilgili sunumlarıyla tanınan bağımsız araştırmacı Doğa TAŞLARDAN'ın tasarlayıp sunduğu etkinliğe 10 Ekim 2023'de Seferihisar Doğa Okulu'nda ev sahipliği yaptık. Anadolu'da asırlardır bizzat doğanın bedenlenmiş hali olarak algılanan Ana Tanrıça kültlerini konuştuğumuz bu etkinlikte kadın ve doğa arasındaki ilişkinin disiplinler arası bir "arkeo-mitoloji" yolculuğuna 32 davetli katılımcıyla birlikte çıktık.

DOĞA KÜTÜPHANESİ BÜYÜYOR

Üç yıl önce kapılarını açan Doğa Kütüphanesi, tohumlardan aldığımız ilhamla oluştu. Kütüphanemiz, Seferihisar Orhanlı Köyü'nde bulunan Seferihisar Doğa Okulu'nun araştırma binası içinde yer alıyor. Doğa koruma alanında çalışmalar yapan araştırmacıların, bu alandaki bilgi kaynaklarına ulaşabilmelerini amaçlıyor. Kütüphane içeriğini kuşlar, tehlikedeki türler, Önemli Doğa Alanları, Önemli Kuş Alanları ve Kadim Üretim Havzaları başta olmak üzere biyolojik çeşitliliğin korunması, doğa kültürü, doğa felsefesi, doğa okuryazarlığı, doğa sanatları gibi konular oluşturuyor. Bu yıl Sevin OKYAY'ın Doğa Kütüphanesi'ne kitaplarını bağışlayarak yaptığı katkı için teşekkür ederiz. Doğa Kütüphanesi'nin katalog tarama sayfasına **web sitesi** üzerinden ulaşabilirsiniz.

ÖZEL GEREKSİNİMLİ BİREYLERLE BİRLİKTEYİZ

Dünya Değişim Günü kapsamında Mersin Büyükşehir Belediyesi, ZİÇEV ve Değişim Federasyonu ile birlikte Mersin'in biyoçeşitliliğini anlatan bir etkinlik gerçekleştirdik. 7 Temmuz 2023 tarihinde özel gereksinimli bireylerle bir araya gelerek biyoçeşitlilik ve doğa üzerine bir söyleşi yaptık.

ÖLMEZ AĞACIN BİLGİSİ KORUMA ALTINDA

"Zeytin Yetiştiriciliği ile İlgili Geleneksel Bilgi, Yöntemler ve Uygulamalar" Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Kurumu (UNESCO) tarafından Acil Koruma Gerektiren Somut Olmayan Kültürel Miras Listesi'ne kaydedildi. Zeytincilik kültürü sayesinde geleneksel bilgi ve üretim biçiminin etrafında şekillenen toplumsal uygulamalar kuşaktan kuşağa aktarılmaya devam edecek. Zeytin aşılama yöntemleri, hasat uygulamaları, zeytin sıkımı, yardımlaşma gelenekleri ve eğlenceleri de artık korunan birer değer oldu. Zeytin kültürü ve ekosistemi hakkında 2012 yılından beri çalışmalarımız devam ediyor. Bu süre içinde zeytin ekosisteminde yaptığımız biyolojik çeşitlilik araştırmaları, geleneksel zeytin yetiştirme biçimleri ve bu gelenek etrafında zeytine özel olarak gelişen toplumsal yapı ve kültüre dair bilgiler topladık. Bu bilgilerin kayıt altına alınması ve özellikle kuşaklar arası aktarımı için UNESCO sürecinde Kültür ve Turizm Bakanlığı'yla iş birliği yaparak bu bilgilerin zeytin dosyasına girmesine katkı sağladık. İlgili komisyonla hem çevrimiçi hem de Seferihisar Doğa Okulu'nda yüz yüze toplantılar gerçekleştirdik ve zeytinlikleri ziyaret ettik. Bu sürecin bir parçası olmaktan büyük mutluluk duyuyoruz.

DOĞAYI KORUYAN LEZZETLER - YAVAŞ DÜKKAN

Doğa Derneği'nin bir doğa koruma projesi olan Yavaş Dükkan, doğanın ve doğa kültürünün yaşaması için çalışıyor. Bu amaçla, başta gıda olmak üzere 20'ye yakın temel ihtiyaç ürünlerini, biyolojik çeşitliliği ve doğa kültürünü destekleyen üretimler arasından seçerek, kaynağını bildiğimiz doğayı yok etmeyen ürünlere erişim imkânı sağlıyor. Geçtiğimiz sene 15 Önemli Doğa Alanı ve 4 Kadim Üretim Havzası'nda 81 üretici aile Yavaş Dükkan tarafından desteklenirken, bu yıl 20 Önemli Doğa Alanı ve 4 Kadim Üretim Havzası'nda 87 üretici aile Yavaş Dükkan tarafından destekleniyor. Bu üreticiler doğanın döngülerine zarar vermeden "Kurda, kuşa, aşa" kültürüyle üretmeye devam ediyor.

Yavaş Dükkan, 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen Kahramanmaraş merkezli depremlerin ardından bir dayanışma kampanyası başlatarak, hem bölgede kalan hem de bölgeden İzmir'e göç eden ailelere temel ihtiyaç malzemeleri sağladı. Bölgede doğa dostu üretim yapan bir ailenin ürünlerini satarak onlara destek oldu.

Yavaş Dükkan ürünlerine, ürünlerin hikayelerine ve daha fazla bilgiye **web sitemiz** üzerinden ulaşabilirsiniz.

DOĞANIN SESİ OLMAK

Bu yıl yaptığımız çalışmaları, dünyanın farklı noktalarında gerçekleşen örnek olayları, doğayı tahrip eden faaliyetleri, doğa koruma yöntemlerini ve çözümlerini sosyal medya kanallarımız aracılığıyla paylaştık. 2023 yılı içerisinde 439 farklı sosyal medya gönderisi oluşturduk ve 21 basın bülteni hazırladık. Facebook paylaşımları 1.5 milyon kişiye, X (Twitter) paylaşımları 2 milyon kişiye, Instagram paylaşımları ise son bir yıl içerisinde 5.5 milyon kişiye ulaştı.

2023 yılında gönüllülerimize ve üyelerimize E-bülten gönderimlerine başladık. Hepimizi derinden etkileyen 6 Şubat depremi ardından başladığımız E-bültenler her ay sizlere ulaşıyor. Siz de doğada neler olup bittiğini merak ediyorsanız ve e-bülten almak istiyorsanız **bu bağlantıyı** kullanabilirsiniz.

NASIL DESTEKLERİM ?

Doğanın haklarını savunmak için verdiğiniz her türlü desteğe teşekkür ederiz. 2024 yılında da bağışçımız olarak çalışmalarımızı maddi olarak destekleyebilirsiniz. Desteklerinizi **bu bağlantıyı** kullanarak gerçekleştirebilirsiniz.

Derneğimizin **web sitesi** üzerinden gönüllümüz olmak için başvuruda bulunabilir; sosyal medya hesaplarımızı takip ederek ve paylaşarak doğanın haklarını savunmada yardımcı olabilirsiniz.

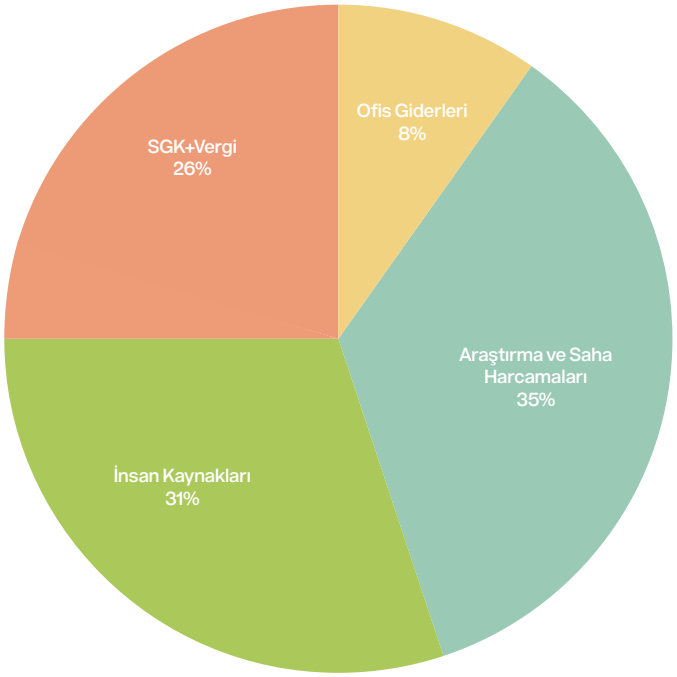
Özel günlerinizde Doğa Derneği E-kartlarını tercih edebilirsiniz. Anadolu'nun doğasından ve doğa kültüründen ilhamla hazırlanan bu özel kartları **bu bağlantıdan** inceleyebilirsiniz.

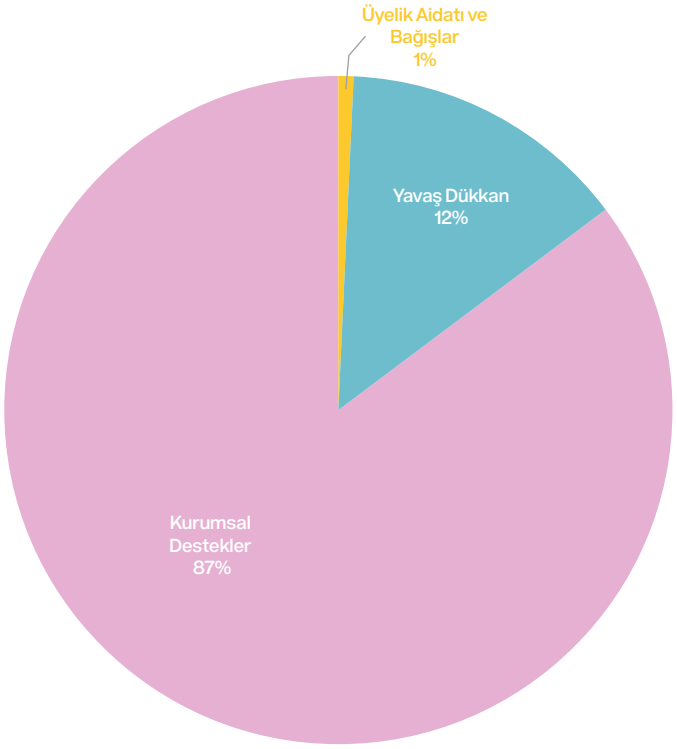
DOĞA DERNEĞİ 2023 YILI MALİ RAPOR

GİDERLER

- Ofis Giderleri
- İnsan Kaynakları
- Araştırma ve Saha Harcamaları
- SGK+Vergi Giderleri

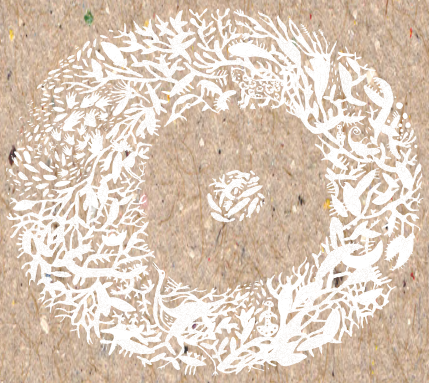
GELİRLER

- Üyelik Aidatı ve Bağışlar
- Yavaş Dükkan
- Kurumsal Destekler

“Bir yanım ben
Bir yanım sen
Senden yanayım.”
Bedri Rahmi Eyüboğlu

Doğa

20. yıl